

Sikavan toimenpiteiden vertailu lainsäädännön vaatimuksiin (28.9.2015)

Kansallisen laatujärjestelmän osa	Lain vaatimukset (viittaus voimassaolevaan lainsäädäntöön)	Lain ylittävä Sikavan vaatimus/toimintatapa	Laatujärjestelmän asiakirjat ja tallenteet
1) Sikaloiden terveystuokitusrekisteri ennaltaehkäisevän terveydenhuollon apuvälineenä	-	Sikalojen terveydenhuollon seurantajärjestelmän ylläpito, toteutus ja kehitys	Laatukäsikirja, rekisteriseloste, sikavan säännöt, www.sikava.fi
2) Sikalojen terveystuokitus	-	Sikalojen luokittelu perustasolle, kansalliselle tasolle ja erityistasolle. Terveystuokitus päivitetään Sikavaan kertyvien tietojen perusteella	Th-käyntilomake, th-suunnitelma, tutkimustulokset, lihantarkastustiedot, lääkekirjanpito ja sairaus- ja hoitokoodit
3) Kansallisen tason ehdot	-	Vapaaehtoiset toimet, jotka ylittävät lainsäädännön vaatimukset	Terveystuokituksen ehdot, www.sikava.fi
4) Vapaus porsasyskästä	--	Porsasyskävapaus osoitettava näyttein porsastuotantosikalassa Oireiden seuranta th-käynnillä kaikissa sikaloissa: merkintä yskäoireista johtavat hälytykseen rekisterissä	Tutkimustulos Sikavassa. Tieto oireiden esiintymisestä dokumentoitu th-käynti lomakkeelle.
5) Salmonellan 0-toleranssi	Kansallinen valvontaohjelma, näytteenotto painottuu teurastamoihin ja leikkaamoihin	Salmonellavapaus osoitettava tilalla näytteenotoin liityttäessä ja seuranta näytteet 5 vuoden välein, oireiden seuranta th-käynnillä.	Tieto Sikavassa/th-käyntilomakkeessa
6) Dysenteria, aivastustauti ja kapi	Aivastus ja dysenteria: ei lakisääteisesti vastustettava, ilmoitusvelvollisuus kapi: ei vastustettava	Dysenteria-, aivastustauti- ja kapi vapaus kliinisen tarkastuksen perusteella liityttäessä ja oireiden seuranta th-käynnillä	Tieto Sikavassa/th-käyntilomakkeessa
7) Tavallisimpien sairauksien oireiden esiintyvyyden seuranta	---	Läpikäynti jokaisella th-käynnillä ikäryhmittäin/tuotantovaiheittain erikseen	Tieto Sikavassa/th-käyntilomakkeessa eriteltynä ikäryhmittäin/tuotantovaiheittain
8) Vastuullisen sianlihantuotannon kriteerit ja raja-arvot	-	Kuolleisuuden, ruho- ja osaruhohylkäysten raja-arvot eivät saa ylittyä, lääkekirjanpito Sikavassa (raja-arvot laatukäsikirjassa)	Th-käyntilomakkeen kautta em. tiedot, yhteenveto ajetaan rekisteristä automaattisesti ½ vuosittain ja raja-arvojen ylitys näkyy Sikavassa punaisella

9) Terveystuotosopimus	Sopimus ell kanssa vaaditaan vain lääkkeitä luovutettaessa Eläinlääkäriltä ei edellytetä lisävaatimuksia	Edellytetään aina kaikilta Sikavaan liittyttäessä. Eläinlääkäriltä edellytetään, että on osallistunut Sikavan 1. pvn täydennyskoulutukseen	Sikavan TH-sopimus rekisterissä Lista täydennyskoulutukseen osallistuneista eläinlääkäreistä Sikavan sivuilla.
10) Valtuutus	-	Liittyessään Sikavaan, tila antaa th-sopimuksessa valtuutuksen yhdelle tai useammalle eläinlääkärille, teurastamolle, neuvonnalle ja Sikavan toimihenkilöille valtuutuksen katsoa tietojansa. (Sikava on henkilörekisterilain alainen)	Rekisteriseloste Th-sopimus ja rekisteri Valtuutuslomake ja käyttöoikeusprofiilit
11) Terveystuotokäyntitiheys	Tila, jolle luovutetaan lääkkeitä varalle, käyntitiheydet MMMa 17/14 LIITE 4 mukaisesti	Säännölliset th-käynnit edellytetään kaikille kansallisen tason tiloille: Käyntitiheys vähintään emakko +yhdistelmätiloilla vähintään 4 krt vuosi sekä lihasikaloissa 3 krt vuosi tai kerran/kasvatuserä Mikäli käyntiä ei tehdä säännöllisesti/ rekisteri hälyttää ja lähettää muistutuksen, jos käynti on 7 vk myöhässä tilan luokitus putoaa	Sikavan säännöt Terveyslukuituksen ehdot
12) Terveystuotokäynnin sisältö	Tila, jolle luovutetaan lääkkeitä, sisältö määritelty MMMa 17/14, mutta suppeampi kuin Sikavan terveystuotokäynti, ei valmista lomaketta	Lomake päivitetty 2011 alussa, kansallisen tason ehtojen seuraamisen lisäksi havaintokohtat olosuhteista, eläinmääristä, hyvinvoinnin indikaattoreista sekä yhteenvedon käynnistä -lomakkeessa on 158 kohtaa porsastuotanto- ja yhdistelmätiloille, ja 64 kohtaa lihasikalalle	Sikava-TH-käyntilomake on web-pohjainen, jonka eläinlääkäri tallentaa suoraan rekisteriin tai lähettää Sikavaan tallennettavaksi
13) Terveystuotusuunnitelma	Tila, jolle luovutetaan lääkkeitä: sisältö määritelty MMMa 17/14 liitteessä 4	Kaikille kansallisen tason tiloille 5 sivuinen TH-suunnitelmalomake, jossa yksityiskohtaisesti tilan toimintatapojen läpikäynti, tuotantoraporttien läpikäynti ja suunnitellut toimenpiteet. Päivitetään vuosittain.	Sikavassa liitetiedostona (web-versio 2015 rekisterin alustan vaihdon yhteydessä)
14) Erityistilanteiden asettaminen tilalle, kun epäillään tai havaitaan poikkeama	Eläintautilaki	Kansallisen tason luokitukseen liittyvistä poikkeamista tai epäilyistä tieto tilan valtuuttamille tahoille rekisteriin tai puhelimeen tekstiviestinä, luokitusmuutos, korjaavat toimenpiteet	Tieto erityistilanteista, korjaavien toimenpiteiden dokumentointi
15) Tilan suojaaminen tarttuvilta taudeilta	Laki 441/2013 7§ alkutuotantopaikan kirjallinen kuvaus menettelytavoista	Terveystuotusuunnitelman laadinnan yhteydessä käytävä yksityiskohtaisesti läpi ETT ry:n ohjeiden mukaisesti ja päivitettävä kerran vuodessa. Suositus, että	Sikavan terveystuotusuunnitelma, ETT:n ohjeet www.ett.fi

		välittömästi sikojen parissa työskentelevät henkilöt eivät harjoita villisian metsästystä. ETT:n ohjeistus, neuvonta ja tiedottaminen.	Sikavan uutiset
16) Eläinten hankinnan ohjeistus kotimaassa	--	Porsastuotanto- ja yhdistelmätilat ostavat siitoseläimet pääsääntöisesti erityistason tiloilta. Kerta-, jatkuva- tai osastotäyttöiset lihasikalat ottavat porsaita vain kansallisen tason tiloilta.	Terveysluokitustieto Sikavassa Erityistason tiloilla tiukemmat terveys- ja tautisuojausvaatimukset ja erityistason tilojen tautisuojauksen katselmus joka 3. vuosi. Erityistason tiloista erillinen avoin lista Sikavassa.
17) Tietojen dokumentaatio ja seuranta	Tietoa viranomaistarkastuksista, eläinsuojelulain valvontatulokset, jäämävalvonnat (kattavuus n. 3% Suomen sikatiloista)	Keskitetty terveystietorekisteri webissä, johon kertyy tietoa reaaliaikaisesti ja jonka kattavuus 97% tuotetusta sianlihasta	Terveydenhuollon toimien historia tallella järjestelmässä, tietoa sikojen terveydentilasta, tietoa voidaan hakea eri parametrien avulla
18) Terveydenhuoltokäyntien auditointi	-	Terveydenhuoltokäynnit auditoidaan sisäisen riippumattoman tahon toimesta sekä ulkoisen kolmannen tahon toimesta	Auditointisuunnitelma, auditointiraportit
19) Tilatason hälytysjärjestelmä eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyen	-	TH-käyntilomakkeessa on määritelty kohtia, jotka hälyttävät automaattisesti, mikäli tilalla havaitaan selkeä poikkeama.	Toimintaohjeet erityistilanteisiin ja niiden seuranta. Raportointi ja ehkäisevät toimenpiteet
20) Lääkkeiden käytön seuranta	Kirjanpitovelvoite (MMA 21/14)	Lääkkeiden käytön sähköinen seuranta Sikavassa, vuosiyhteenvedot	Lääkekirjanpito Sikavassa
21) Sikojen sairaus- ja terveyskoodit	-	Sikavassa on käytettävä sairaus- ja hoitokoodia ja lääkkeitä käytön syytä ilmoittamaan.	Sikava ylläpitää sikojen sairaus- ja hoitokoodiluetteloa, jota käyttävät, mm eläinlääkäri- ja tuotannonseuranta ohjelmat Sikavan rajapinnan kautta.
22) Rehujen turvallisuuden varmistaminen	-	Tuottajan on käytettävä sellaista rehua, joka on peräisin ETT:n Positiivilistalla olevilta toimijoilta. Positiivilista on elinkeinon vapaaehtoinen tapa minimoida salmonellan leviämistä rehujen	Positiivilistan säännöt. Positiivilista julkaistaan ETT:n kotisivuilla ja viikottain

		välityksellä eläimiin. 6.11.2014 alkaen sian veriplasman käyttö rehuissa kiellettiin positiivilista yrityksiltä PED-riskin vähentämiseksi.	Maaseudun Tulevaisuudessa
23) Tilakohtaisten terveydenhuoltotietojen käyttö jäljitettävyyden apuväline	-	Sikava yhdistää tietoja jäljitettävästi, joita teurastamo voi hyödyntää	Pitopaikkakohtainen tieto sikalan terveystilanteesta
24) Eläinaineksen tuonti	Sisämarkkinakaupan ehdot, Suomella lisävakuus TGE, brusella suis, ja Aujezkyn taudin suhteen eli viranomaisen edellyttää virkaell. todistusta vain näiden tautien vapaudesta	Tilalle saa hankkia tuontieläimiä/ spermaa vain ETT:n ohjeiden mukaisesti - tuontieläimiä/spermaa vain PRRS-vapaista maista, poikkeus voidaan tehdä vain ETT:n hallituksen luvalla riittävään riskienhallintatoimien osoituksen perusteella ja tuojan sitoumuksella tehdä stamping out; mikäli se asiantuntijoiden mukaan katsotaan tarpeelliseksi. -ETT:n tuontiprotokolla sisältää tarkan ohjeistuksen tapauskohtaisesti: selvitykset lähtötilalta ennen tuonnin toteutusta: - rokotushjelmat, terveysseuranta, lähtötilan eläinliikenne, tautisuojaus, lähimpien sikaloiden sijainnit , lähtötilan tautistatuksen selvitykset - tarvittaessa ETT:n tekemän auditoinnin lähtötilalla - ETT:n ohjeistama karanteeni lähtötilalla näytteenottoineen, rajoitukset ostettavan eläimen iälle (ei alle 5kk) - ETT:n lastauslupa; vasta kun tarvittavat dokumentit lähtötilalta/ karanteenista/tutkimuslaboratorioista on saatu ja tarkastettu - ETT:n vaatimukset kotimaassa on täytetty : karanteenitilan auditointi, vaatimukset sijainnille ja hlökunnan toimille, näytteenotot kotimaan karanteenissa -ETT hyväksyy tuonnin kun prosessi on viety loppuun ja tarvittavat dokumentit on saatu	ETT:n perusohjeet tuonnista www.ett.fi - ETT:n tilastot tuonneista ja yksityiskohtaiset dokumentit tuontikohtaisesti ETT:n arkistoista Sikavan avulla seurataan - karanteeneja - erikseen, niitä tiloja joille tuodaan spermaa Norjasta/Ruotsista
25) Lihantarkastustietojen hyödyntäminen	Asetus lihasikojen sairaus seurannasta	Lihantarkastustiedot käydään läpi th-käynnillä, seurataan osana vastuullisen tuotannon raja-arvoja	Lihantarkastustiedot Sikavassa
26) Tautipurkaumista ja tautiriskeistä tiedottaminen	Helposti leviävistä taudeista tiedottaminen	Sisäinen tiedottaminen kohdistetusti mm. tekstiviestein, Sikavan internetsivuilla ja Sikavan eläinlääkärin uutissa	Sikava uutiset/arkistot

<p>27) Sikaterveydenhuollon jatkuva kehittäminen ja asiantuntijuus</p>	<p>-</p>	<p>ETU-sika-asiantuntijaryhmän ja ETT-sikatautiryhmän kuuleminen kansallisen tason terveydenhuollon ylläpidossa ja kehittämisessä. Toimihenkilöiden erityisasiantumuksen ylläpito ja kehittäminen sikojen terveydenhuollossa ja sikataudeissa, sekä sikatalouden hyvä tuntemus kotimaassa ja muualla</p>	<p>Työryhmämuistiot, tuottajien ja eläinlääkärien täydennyskoulutukset, toimihenkilöiden täydennyskoulutus</p>
<p>28) Erityiset kriisinhallintatoimet</p>	<p>Eläintautilaki koskee vain valvottavia tai vaarallisia eläintauteja</p>	<p>Akuutissa epäily- tai tautipurkauma tilanteessa elinkeinolla vapaaehtoiset toimet, jotka menevät lain yläpuolelle koskien sekä virallisesti vastustettavia eläintauteja että vapaaehtoisin toimin vastustettavia tauteja, esim. tautien saamiseksi hallintaan, tautien leviämisen estämiseksi ja saneeraamiseksi. Elinkeinolla on oma kriisinhallintaryhmä nimettynä.</p>	<p>Sikavassa olevan tilojen th-historiatieto mahdollistaa tilanteen nopean riskien-arvioinnin, jäljitettävyyden, mahdollisen näytteenoton suunnittelun /priorisoinnin (vaikuttavuus) Sikavan luokitus ja ns. poikkeamatilanne-toiminto on avuksi eläinkuljetuslogistiikan ohjauksessa, Sikavan hälytys- ja viestintäjärjestelmä mahdollistaa nopean ja kohdistetun tiedottamisen tuottajille, eläinlääkäreille, teurastamoille jne.</p>